

Co jsou lidská práva?

- Lidská práva jsou souhrnem práv a svobod, které jsou přisuzovány každé lidské bytosti.

Zpět do minulosti

- v minulosti byla tato práva přiznávána pouze vladařům a šlechtě, zatímco obyčejným lidem jen v malé míře nebo zcela upírána.
- teprve v roce [1848](#) byla zrušena roboty.
- po válce Severu proti Jihu zrušeno otroctví.
- před první světovou válkou zavedeno volební a hlasovací právo pro muže, po válce i pro ženy.
- po druhé světové válce byla vyhlášena [Všeobecná deklarace lidských práv](#), Přesto ještě celá desetiletí museli například američtí černoši usilovat o rovnoprávnost .

Magna Charta libertatum

- neboli **Velká listina práv a svobod** byla vydána 15.června 1215 v Anglii králem Janem Bezzemkem.
- Omezení královské moci ve prospěch šlechty.
- Ustanoven výbor 25 baronů, který rozhodoval o zákonnosti jednání panovníka.
- Habeas Corpus - člověk nemůže být zatčen bez zákonného rozsudku .

Rozdělení lidských práv

1. Občanská práva
2. Politická práva
3. Sociální práva
4. Právo na soudní a jinou ochranu

Občanská práva

- svoboda a rovnost všech lidí v jejich právech.
- právo na život, nedotknutelnost osoby a obydlí, nikdo nesmí být nucen k pracím a službám.
- ochrana lidské důstojnosti, cti, pověsti a jména.
- právo na majetek, listovní tajemství, svoboda pohybu a svoboda myšlení.

Politická práva

- svoboda projevu.
- ochrana menšin.
- právo petiční.
- shromažďovací právo.
- sdružovací právo.
- právo účastnit se řízení státu.

Sociální práva

- právo na svobodnou volbu povolání.
- právo na práci, právo svobodně se sdružovat v odborových organizacích.
- právo na spravedlivou odměnu.
- ochrana žen, mladistvých a tělesně postižených, právo na sociální zabezpečení.
- ochrana rodiny a rodičovství, právo na vzdělání.

Právo na soudní a jinou ochranu

- každý má právo domáhat se práva zákonným způsobem.
- každý má právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil újmu sobě nebo osobě blízké.
- nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci.
- jen soud rozhoduje o vině či nevině
- právo obhajoby.

Některé listiny zajišťující lidská práva

- Všeobecná deklarace lidských práv
10. 12. 1948 Valným shromážděním OSN.
- Listina základních práv a svobod
součást Ústavy České republiky, vyhlášena 16. 12. 1992
- Evropská sociální charta
- Deklarace práv dítěte
- Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen

Kde jsou porušována lidská práva v 21. století?

- S dodržováním lidských práv má v současnosti problém mnoho zemí tzv. třetího světa.
- Dodržovat LP se nejvíce nedaří v zemích, ve kterých vládne diktatura, autoritativní režim.
- Problematické situace najdeme ale v i zemích demokratických.

Kde jsou porušována lidská práva v 21. století?

Vybrané země více či méně porušující lidská práva

- **Severní Korea** – absolutní izolace od okolního světa, bída.
- **Mauretánie** – dodnes existuje otroctví.
- **Bělorusko** – autoritativní prezident, podezření z manipulace voleb.
- **Čína** – cenzura internetu, potlačování kritiků režimu.
- **Kuba** – političtí vězni.
- **Rusko** – potlačování kritiků režimu.
- **Kongo** – dětské vojáky, sexuální násilí.
- **Kambodža** – dětská práce.
- **Tibet**.
- **Islámské země** – postavení žen, právo šaría apod.

Porušování lidských práv v minulosti – 20. století.

- Zkuste se zamyslet a říct, kdy a jak v 20. století docházelo k největšímu porušování lidských práv ve světě i u nás.

Holokaust - shoah

- Jeden z nejhroživějších případů porušování lidských práv v dějinách.
- 11-17 mil., z toho nejvíce Židů – 6. mil.
- Židé, Romové, homosexuálové, kněží, komunisté, Svědci Jehovovy, postižení apod. byli systematicky likvidováni ve vyhlazovacích táborech – Osvětim, Treblinka, Buchenwald apod.
- Všichni „neárijské rasy“ určeni k likvidaci.

Ověření

1. Vysvětlete pojem „lidské právo“
2. Které občanské svobody znáte?
3. Které země současného světa mají problém s dodržováním lidských práv?
4. V čem spočívá svoboda projevu?
5. Co je to shoah?